

Bruksela, dnia 6 grudnia 2021r.
sj.c(2021)8428476

**Komisja europejska
Służba Prawna
BERL 1/004 i 1/093
Rue de la Loi 200
1049 Bruksela (Belgia)**

**SĄD NAJWYŻSZY W WARSZAWIE
Izba Cywilna
Plac Krasińskich 2/4/6
00-951 Warszawa (PL)**

Sygn. akt I ACa 457/18

Skarżący:

Skarb Państwa
reprezentowany przez
Ministra Infrastruktury
zastępowanego przez
Prokuratorię Generalną
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa

Strona przeciwna:

Autostrada Wielkopolska S.A.

UWAGI PISEMNE KOMISJI EUROPEJSKIEJ

na podstawie art. 29 ust.2 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art.108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

w SPRAWIE sygn. akt I CSKP 350/21

ze skargi kasacyjnej wniesionej przez przeciwnika skargi spółkę Autostrada Wielkopolska S.A. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 26 listopada 2019r., sygn. akt I ACa 457/18.

I. UWAGI WSTĘPNE

1. Na podstawie art.29 ust.2 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015r. *ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art.108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*¹ Komisja europejska może, działając z własnej inicjatywy, przedstawić pisemne uwagi sądom państw członkowskich, które są odpowiedzialne za stosowanie zasad pomocy państwa, jeżeli wymaga tego spójne stosowanie art.107 ust.1 lub art.108 TFUE.
2. Pismem z 11 czerwca 2021r. *sj.c(2021) 4298542* niżej podpisani pełnomocnicy Komisji poinformowali Izbę Cywilną Sądu Najwyższego o zamiarze przedstawienia uwag pisemnych w ww. sprawie kasacyjnej oraz wniesli o przekazanie akt sprawy. Pismem z 15 czerwca 2021r., *C.Prez 38/21*, Prezes Izby Cywilnej SN potwierdził odbiór ww. pisma oraz poinformował o niezwłocznym przekazaniu akt sprawy.
3. Komisja jest zdania, że spójne stosowanie art.107 ust.1 i art.108 ust.3 TFUE oraz egzekwowanie unijnego orzecznictwa dotyczącego pomocy państwa wymaga wyrażenia jej poglądu w niniejszej sprawie w formie poniższych uwag pisemnych.

II. WYROK SĄDU APELACYJNEGO I ACA 457/18

4. Sąd apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 26 listopada 2019r., który stanowi przedmiot skargi kasacyjnej w niniejszym postępowaniu, zmienił wyrok sądu okręgowego w Warszawie z dnia 26 stycznia 2018r. m.in. w ten sposób, że uchylił wyrok trybunału arbitrażowego ad hoc UNCITRAL z dnia 20 marca 2013r.
5. Sąd apelacyjny orzekł, w istocie, że artykuły 107 i 108 ust.3 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE) przewidujące, co do zasady, zakaz udzielania niezgłoszonej Komisji pomocy państwa, tworzą podstawowe zasady porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, które zarówno trybunał arbitrażowy jak i sąd okręgowy powinni byli uwzględnić z mocy prawa. Sąd apelacyjny stwierdził, że trybunał arbitrażowy oceniając ważność Aneksu nr 6 do umowy koncesyjnej zawartej między spółką Autostrada Wielkoposła S.A. i Skarbem Państwa nie mógł pominąć oceny, czy przyznana spółce AWSA rekompensata stanowiła niezgłoszoną po-

¹ Dz.U. UE z 24 września 2015r., nr L 248 str.9 nast.

moc państwa w rozumieniu art.107 ust.1 TFUE. Wg. sądu apelacyjnego bezspornym było, że w dacie wyrokowania przez trybunał arbitrażowy rekompensata przyznana na podstawie Aneksu nr 6 do umowy koncesyjnej stanowiła pomoc państwa w rozumieniu art.107 ust.1 TFUE, która została udzielona spółce AWSA z naruszeniem art.108 ust.3 TFUE.

6. Trybunał arbitrażowy powinien był, podobnie jak sądy krajowe, na mocy art.108 ust.3 TFUE zażądać od spółki AWSA zwrotu wypłaconej rekompensaty, gdyż art.108 ust.3 TFUE tworzy normę o charakterze bezwzględnie obowiązującym i posiada przymiot pierwszeństwa właściwego prawu Unii.
7. Zdaniem sądu apelacyjnego nieważność czynności prawnej na podstawie art.58 kodeksu cywilnego wynika również z jej sprzeczności z bezpośrednio stosowaną normą prawa unijnego jaką jest art.108 ust.3 TFUE.
8. Ponadto sąd okręgowy w dacie wyrokowania był związany art.108 ust.3 TFUE oraz decyzją Komisji europejskiej z 25 sierpnia 2017r., C(2017)5818 *final*², która uznała rekompensaty przyznane spółce AWSA na podstawie Aneksu nr 6 do umowy koncesyjnej za nielegalną pomoc publiczną niezgodną z rynkiem wewnętrznym i powinien był uchylić już z tego powodu wyrok trybunału arbitrażowego.
9. Wreszcie sąd apelacyjny orzekł, że sąd okręgowy błędnie uznał uchylenie wyroku trybunału arbitrażowego za zbędne, skoro prawo polskie przewiduje procedurę windykacji niedozwolonej pomocy publicznej na podstawie ustawy z 3 kwietnia 2004r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*.

III. WYROK TSUE W SPRAWIE C-933/19 P

10. Dnia 11 listopada 2021r. Trybunał Sprawiedliwości UE (druga izba) wydał wyrok w sprawie C-933/19P³ z odwołania spółki AWSA od wyroku Sądu UE w pierwszej instancji⁴ ze skargi AWSA na decyzję Komisji z 25 sierpnia 2017r. C(2017)5818 *final*.

² Dz.U. UE 2018, L 92, str.19.

³ Wyrok TSUE z 11 listopada 2021r., AWSA/Komisja, C-933/19P, ECLI:EU:C:2021:905.

⁴ Wyrok Sądu z 24 października 2019r., AWSA/Komisja, T-778/17, ECLI:EU:T:2019:756.

11. W decyzji tej Komisja stwierdziła prawo do otrzymania przez AWSA odzyskania ze względu na zmiany wprowadzone ustawą z dnia 28 lipca 2005r. *o zmianie ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz ustawy o transporcie drogowym*⁵, które pozbawiły ją możliwości pobierania opłat za przejazd od samochodów ciężarowych na odcinku autostrady A2 pomiędzy Nowym Tomysłem a Koninem, o ile ta rekompensata nie przekroczyłaby rekompensaty związanej z bezpośrednimi konsekwencjami zmian wprowadzonych tą ustawą. Stosując kryterium prywatnego inwestora działającego na warunkach gospodarki rynkowej Komisja stwierdziła nadpłatę w przyznanej AWSA rekompensacie w wysokości 894 956 888,88 zł w okresie od września 2005 do czerwca 2011r. Nadpłata ta wykazywała znamiona pomocy publicznej w rozumieniu art.107 ust.1 TFUE. Komisja stwierdziła ponadto, że nadpłata ta została przekazana AWSA z naruszeniem art.108 ust.3 TFUE oraz nie była zgodna z rynkiem wewnętrznym. Komisja nałożyła na Rzeczpospolitą Polskę obowiązek odzyskania ww. nadmiernej rekompensaty.
12. Sąd UE oddalił skargę AWSA na powyższą decyzję, Trybunał Sprawiedliwości następnie oddalił odwołanie spółki AWSA od wyroku Sądu UE. Trybunał stwierdził m.in., że sąd poprawnie zastosował kryterium prywatnego inwestora (a raczej prywatnego dłużnika) przy ocenie decyzji Komisji.

IV. STANOWISKO KOMISJI W NINIEJSZEJ SPRAWIE

13. Komisja zgadza się z oceną prawną sądu apelacyjnego, że art.108 ust.3 TFUE stanowi klauzulę porządku publicznego. Sąd arbitrażowy - podobnie jak każdy inny krajowy sąd - powinien był z urzędu zbadać, czy rekompensata przyznana spółce AWSA stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art.107 ust.1 TFUE i, w przypadku odpowiedzi twierdzącej, czy pomoc ta została zgłoszona Komisji na podstawie art.108 ust.3 TFUE w celu uznana jej za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art.107 ust.3 TFUE.
14. Natomiast trybunał arbitrażowy ograniczył się do zbadania zgodności tej rekompensaty na podstawie art.58 kodeksu cywilnego jedynie z obowiązującym ustawodawstwem krajowym tj. z art.3 ustawy z 28 lipca 2005r. *o zmianie ustawy o autostra-*

⁵ Dz.U. RP Nr 155, poz. 1297.

*dach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz ustawy o transporcie drogowym*⁶. Z kolei odnośnie zasad pomocy państwa trybunał arbitrażowy ograniczał się do stanowisk stron sporu utrzymujących, że zasady pomocy państwa nie miałyby wpływu na rozstrzygnięcie sporu. W konsekwencji trybunał arbitrażowy świadomie zaniechał zbadania z urzędu, czy aneks 6 do umowy koncesyjnej przyznawał AWSA pomoc państwa na podstawie art.107 ust.1 TFUE, która została zgłoszona i zatwierdzona przez Komisję.

15. Art.107 ust.1 TFUE ustanawia ogólny zakaz pomocy państwa i podobnie jak art.101 TFUE stanowi unijną zasadę pierwotnego prawa konkurencji mającą na celu zapewnienie niezakłóconej konkurencji na unijnym rynku wewnętrznym. Przepis ten stanowi zatem wyraz jednej z podstawowych misji Unii Europejskiej⁷. Interes publiczny w postaci zachowania konkurencji na rynku wewnętrznym, jaki jest chroniony przez art.107 ust.1 TFUE, pozwala na uznanie tego przepisu za zasadę unijnego porządku publicznego (zasady *ordre public*)⁸.
16. Artykuł 108 ust.3 TFUE wprowadza prewencyjną kontrolę planów nowej pomocy publicznej. Celem tak skonstruowanej prewencji jest to, aby jedynie środek pomocowy zgodny ze wspólnym rynkiem był wprowadzany w życie. Aby zrealizować ten cel, wprowadzenie w życie zgłoszonego planowanego środka pomocowego jest odroczone do czasu rozwiania wątpliwości co do jego zgodności ze wspólnym rynkiem w drodze końcowej decyzji Komisji⁹. Ustanowiony w tym przepisie traktatowym bezpośrednio skuteczny zakaz wprowadzania w życie planowanej pomocy wymaga interwencji krajowych sądów. Powinny one zapewnić jednostkom, by wszelkie konsekwencje naruszenia art. 108 ust.3 zdanie trzecie TFUE zostały wycofane – zgodnie z ich prawem krajowym – tak w odniesieniu do ważności aktów

⁶ Dz.U. RP Nr 155, poz. 1297.

⁷ Wyrok ETS z 17 listopada 2011r., Komisja/Włochy, C-496/09, ECLI:EU:C:2011:740, pkt 60.

⁸ Zob. również opinie rzecznika generalnego Geelhoed z dnia 14 września 2006r., w sprawie Lucchini SpA, C-119/05, ECLI:EU:C:2006:576, pkt 62.

⁹ Wyrok TSUE z dnia 12 lutego 2008r. w sprawie C-199/06 CELF i ministre de la Culture et de la Communication, ECLI:EU:C:2008:79, pkt 37 i 48.

wykonawczych, jak i w odniesieniu do zwrotu wsparcia finansowego przyznanego z naruszeniem tego postanowienia lub ewentualnych środków tymczasowych¹⁰.

17. Z powyższych względów oraz z wyroku Trybunału Sprawiedliwości, C-126/97, *Eco Swiss*, wynika, że również sądy arbitrażowe zobowiązane są do uwzględnienia zasad porządku publicznego, w tym unijnych zasad kontroli pomocy publicznej ustanowionych w art.107 ust.1 i art.108 ust.3 TFUE¹¹.
18. W tym względzie wypada przypomnieć, że w ramach ustanowionego w traktacie FUE systemu kontroli pomocy państwa Komisja, z jednej strony, i sądy krajowe, z drugiej strony, odgrywają uzupełniające się, lecz odmienne role. W szczególności sądy krajowe czuwają – do czasu wydania przez Komisję końcowej decyzji – nad ochroną praw jednostek przed ewentualnym naruszeniem przez władze państwa zakazu wyrażonego w art.108 ust.3 TFUE¹². Mogą one w tym celu rozpatrywać spory, w ramach których będą zobowiązane do dokonania wykładni i stosowania pojęcia pomocy państwa, o którym mowa w art.107 ust.1 TFUE, w celu ustalenia, czy środek państwowy wprowadzony z pominięciem postępowania w sprawie uprzedniej kontroli przewidzianego w art.108 ust.3 TFUE powinien być przedmiotem tego postępowania, czy też nie¹³. Do sądów krajowych należy też, zgodnie z prawem krajowym, wyciągnięcie wszystkich konsekwencji naruszenia art.108 ust.3 TFUE, zarówno w odniesieniu do ważności aktów wykonawczych dla środków pomocowych, jak i w odniesieniu do ewentualnego zwrotu wsparcia finansowego przyznanego z naruszeniem tego przepisu¹⁴.

¹⁰ Wyrok TSUE z dnia 21 listopada 1991 r. w sprawie C-354/90 *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires i Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, zwany dalej „wyrokiem w sprawie FNCE”, ECLI:EU:C:1991:440, pkt 11-12.

¹¹ Zob. w tym względzie wyrok ETS z dnia 1 czerwca 1999, *Eco Swiss*, C-126/97, ECLI:EU:C:1999:269.

¹² Zob. wyrok ETS z dnia 21 listopada 2013r., *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo;

¹³ Zob. podobnie wyrok ETS z dnia 18 lipca 2007r., *Lucchini*, C-119/05, EU:C:2007:434, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo;

¹⁴ Zob. wyrok ETS z 5 października 2006r., *Transalpine Ölleitung*, C-368/04, ECLI:EU:C:2006:644, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo.

19. Aczkolwiek Trybunał Sprawiedliwości stwierdził już wielokrotnie¹⁵, że komercyjne trybunały arbitrażowe nie mogą być uznane za "sądy krajowe" w rozumieniu art.267 TFUE, gdyż brak jest obligatoryjnego charakteru ich jurysdykcji, nie posiadają one ustawowego umocowania ich istnienia ani stałego charakteru, i w związku z tym nie są uprawnione do przedkładania pytań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości m.in. co do wykładni art.107 ust.1 TFUE (tj. czy dany środek stanowi pomoc publiczną), to – jak uznał Trybunał Sprawiedliwości w wyroku *Eco Swiss*¹⁶ - unijny porządek prawny posiada interes publiczny w jednakowej wykładni przepisów prawa unijnego niezależnie od warunków w jakich przepisy te byłyby stosowane (przez sąd krajowy czy przez sąd polubowny).
20. Ponadto, Wielka Izba Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Achmea*¹⁷ uznała, że skuteczność handlowego postępowania arbitrażowego nie wyklucza uwzględnienia przez sądy polubowne podstawowych przepisów prawa Unii. Do takich przepisów należą niewątpliwie art.107 ust.1 i art. 108 ust.3 TFUE. Trybunał arbitrażowy powinien był zatem dokonać oceny przyznanej na podstawie Aneksu 6 do umowy koncesyjnej AWSA rekompensaty w świetle kryterium podmiotu prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej w ramach przesłanki korzyści w rozumieniu art. 107 ust.1 TFUE. Po dokonaniu oceny rekompensaty dla spółki AWSA w świetle art.107 ust.1 TFUE i uznaniu jej za pomoc państwa kwestia naruszenia art.108 ust.3 TFUE - jak zauważył sąd apelacyjny - była łatwa do zweryfikowania.
21. Tymczasem trybunał arbitrażowy w ogóle zaniechał takiego zbadania w ramach artykułu 107 ust.1 TFUE opierając się na podnoszonym przez strony rzekomym braku wpływu oceny pomocy państwa na rozstrzygnięcie sporu.
22. Trybunał arbitrażowy winien był następnie wyciągnąć wszelkie konsekwencje z naruszenia art.108 ust.3 TFUE zarówno w odniesieniu do ważności aktów wykonawczych dla środków pomocowych, jak i w odniesieniu do ewentualnego zwrotu

¹⁵ Wyrok ETS z dnia 1 czerwca 1999r., *Eco Swiss*, C-126/97, ECLI:EU:C:1999:269, pkt 40; wyrok z 23 marca 1982r., "Nordsee" Deutsche Hochseefischerei GmbH, 102/81, ECLI:EU:C:1982:107, pkt 13.

¹⁶ *Idem*, pkt 40.

¹⁷ Wyrok ETS z 6 marca 2018r., *Achmea*, C-284/16, ECLI:EU:C:2018:158, pkt 54.

- wsparcia finansowego przyznanego z naruszeniem tego przepisu¹⁸. Ten ostatni przepis traktatowy przewiduje obowiązek zawieszenia wdrożenia pomocy państwa do momentu przyjęcia decyzji Komisji w tym względzie (*klauzula standstill*). Art.108 ust.3 TFUE wywiera bezpośredni skutek i podobnie jak art.107 ust.1 TFUE stanowi unijną zasadę porządku publicznego gwarantującą ochronę konkurencji na unijnym rynku wewnętrznym.
23. W przypadku powzięcia wątpliwości co do wykładni art.107 ust.1 TFUE przy ocenie rekompensaty dla spółki Autostrada Wielkopolska S.A. trybunał arbitrażowy mógł zwrócić się do Komisji europejskiej o jej opinię na podstawie *Komunikatu Komisji w sprawie egzekwowania prawa dotyczącego pomocy państwa przez sądy krajowe*¹⁹ oraz na podstawie art.29 ust.1 Rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589.²⁰
 24. Ewentualne wątpliwości dotyczące wykładni kryterium podmiotu prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej w rozumieniu art.107 ust.1 TFUE mogły najpóźniej stanowić przedmiot pytań skierowanych do Trybunału Sprawiedliwości w trybie art.267 TFUE przez sąd okręgowy, który właściwy był do badania ważności wyroku trybunału arbitrażowego.
 25. Zatem sąd apelacyjny prawidłowo orzekł, że trybunał arbitrażowy winien był stwierdzić nieważność sposobu wdrożenia Aneksu nr 6 do umowy koncesyjnej²¹, gdyż prowadził on do udzielenia pomocy państwa spółce Autostrada Wielkopolska S.A. bez uprzedniego zgłoszenia i uzyskania decyzji Komisji stwierdzającej jej zgodność z rynkiem wewnętrznym.
 26. Ponadto, sąd apelacyjny prawidłowo orzekł, że sąd okręgowy był związany decyzją Komisji z 25 sierpnia 2017r. C(2017)5818 *final*²².

¹⁸ Zob. wyrok ETS z 5 października 2006r., Transalpine Ölleitung, C-368/04, ECLI:EU:C:2006:644, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo.

¹⁹ Dz.U. UE z 9. kwietnia 2009r., C 85.

²⁰ Zob. w tym względzie wyrok sądu polubownego ICC nr. 18519/GFG z 6 maja 2016r. Kraj Związkowy Badenii Wirtembergii v. EDF, https://fm.baden-wuerttemberg.de/fileadmin/redaktion/m-fm/intern/Dateien_Downloads/Beteiligungen/Neckarpri_Final_Award_6_Mai_2016.pdf, gdzie jednak sąd polubowny nie podzielił opinii wyrażonej przez Komisję.

²¹ Poprzez użycie danych ruchu pochodzących z 1999r.

²² Wyrok sądu apelacyjnego str.17.

sj.c(2021)8428476

27. Nawet gdyby trybunał arbitrażowy dokonał oceny rekompensaty wypłaconej spółce AWSA w świetle art.107 ust.1 TFUE i stwierdziłby brak istnienia pomocy państwa, sąd okręgowy rozpoznając skargę Skarbu Państwa związany był ww. decyzją Komisji.
28. W tym względzie Komisja pragnie podkreślić orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości²³, wg którego decyzja Komisji przyjęta w ramach postępowania pomocowego (tj. na podstawie art.4 lub 9 rozporządzenia Rady 2015/1589) wiąże sędziego krajowego.
29. W wyroku w sprawie *Komisja /Hansestadt Lübeck* Wielka Izba przypomniała²⁴, że „w sytuacji gdy w zastosowaniu art. 108 ust. 3 TFUE Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w przedmiocie niezgłoszonego środka wprowadzanego w życie, sąd krajowy rozpatrujący powództwo o zaprzestanie wprowadzania w życie tego środka i o odzyskanie kwot już wypłaconych jest zobowiązany do wyciągnięcia konsekwencji z ewentualnego naruszenia obowiązku zawieszenia wprowadzania wspomnianego środka w życie. W tym celu sąd krajowy może postanowić o zawieszeniu wprowadzenia w życie danego środka i nakazać odzyskanie wypłaconych już kwot. Może on także postanowić o zarządzeniu środków tymczasowych mających na celu ochronę z jednej strony interesów uczestników postępowania, a z drugiej strony – skuteczności decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego”.
30. W przypadku decyzji Komisji wszczynającej postępowanie dochodzeniowe na podstawie art.108 ust.2 TFUE jej tymczasowy charakter nie stoi na przeszkodzie obowiązkowi sądu krajowego do wyciągnięcia konsekwencji z ewentualnego naruszenia art.108 ust.3 TFUE przez wdrożony środek pomocowy, który on rozpatruje. *A fortiori*, w przypadku negatywnej decyzji Komisji kończącej formalne postępowanie dochodzeniowe i przyjętej na podstawie art.9 ust.5 rozporządzenia Rady 2015/1589, sędzia krajowy rozpoznający ten sam środek pomocowy w ramach skargi o uchyle-

²³ Wyrok ETS z 21 listopada 2013r., *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, ECLI:EU:C:2013:755, pkt 33nast.; postanowienie ETS z 4 kwietnia 2014r., *Flughafen Lübeck*, C-27/13, EU:C:2014:240, pkt 27; Wyrok ETS z 21 grudnia 2016r., *Komisja /Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971,

²⁴ Wyrok ETS z 21 grudnia 2016r., *Komisja /Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, pkt 29.

- nie orzeczenia trybunału arbitrażowego obowiązany jest uwzględnić tę decyzję pomimo jej nieprawomocnego charakteru. Takie uwzględnienie powinno przyjąć postać uchylecia wyroku trybunału arbitrażowego, który nie zakwalifikował nadpłaty dla spółki Autostrada Wielkopolska S.A. wynikającej z zastosowania warunków Aneksu nr 6 jako niezgodnej z prawem (bowiem naruszającej *klauzulę standstill*) pomocy państwa w rozumieniu art.107 ust.1 TFUE i nie stwierdził nieważności Aneksu nr 6 w zakresie pozwalającym przyznać AWSA tę pomoc ani nie zarządził jej zwrotu w celu zapewnienia skuteczności art.108 ust.3 TFUE.
31. W tym miejscu wypada zauważyć, że skarga Skarbu Państwa o uchylenie wyroku trybunału arbitrażowego wpłynęła do sądu okręgowego dnia 27 czerwca 2013r. Decyzją z dnia 25 czerwca 2014r. Komisja wszczęła postępowanie dochodzeniowe na podstawie art.108 ust.2 TFUE w sprawie rekompensat wypłaconych przez Skarb Państwa na rzecz spółki Autostrada Wielkopolska S.A. (decyzja C(2014) 3172 *final*)²⁵. Wyrok sądu okręgowego zapadł cztery miesiące po przyjęciu przez Komisję decyzji C(2017) 5818 *final*²⁶.
 32. Zatem sąd okręgowy mógł powziąć wiedzę o ocenie Komisji przeprowadzonej w obu decyzjach i nieuwzględnienie zasad kontroli pomocy państwa przy badaniu skargi Skarbu Państwa sprowadza się do nieuwzględnienia stanowiska Komisji odnośnie tego samego środka krajowego. W przypadku gdyby sąd okręgowy powziął wątpliwości co do zgodności z prawem unijnym oceny Komisji w decyzji C(2017)5818 *final* lub we wcześniejszej decyzji C(2014) 3172 *final*, zobowiązany był on do skierowania pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości w trybie art.267 ust.2 TFUE co do ważności tych decyzji²⁷.
 33. Okoliczność wniesienia przez spółkę Autostrada Wielkopolska S.A., dnia 28 listopada 2017r., skargi o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C(2017)5818 *final* do Sądu UE (sprawa T-778/17) nie mogła wywrzeć wpływu na obowiązek sądu okręgowego do uchylecia wyroku trybunału arbitrażowego. Zgodnie bowiem z art.278 TFUE skargi wniesione do Trybunału Sprawiedliwości / Sądu UE nie mają

²⁵ Decyzja opublikowana w Dz.U. UE z 20 września 2014r. C 328.

²⁶ Decyzja opublikowana w Dz.U. UE z 10 kwietnia 2018r. L 92.

²⁷ Zob. wyrok ETS z 22 października 1987, Foto-Frost, 314/85, ECLI:EU:C:1987:452, pkt 11-20.

skutku zawieszającego. Zaskarżona decyzja Komisji pozostaje zatem ważna i wiąże sądy krajowe do momentu stwierdzenia jej nieważności przez Sąd.

34. Nie czyniąc powyższego sąd okręgowy wydając wyrok dnia 26 stycznia 2018r. naruszył decyzję Komisji C(2017) 5818 *final* i dlatego wymagał zmiany. W tym względzie okoliczność, że środek pomocowy uznany w decyzji Komisji za niezgodny z rynkiem wewnętrznym jest odzyskiwany na podstawie krajowej ustawy jest bez znaczenia dla uznania niespójnego stosowania art.107 ust.1 i art.108 ust.3 TFUE przez trybunał arbitrażowy i sąd okręgowy w Warszawie.
35. W tym względzie wypada dodać, że wraz z wyrokiem z 11 listopada 2021r. Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-933/19 P (zob. wyżej pkt 10-12) decyzja Komisji C(2017) 5818 *final* stała się prawomocna.

V. PODSUMOWANIE

36. Decyzja trybunału arbitrażowego oraz wyrok sądu okręgowego prowadziły do niespójnego zastosowania unijnych zasad pomocy publicznej w stosunku do tego samego środka badanego przez Komisję europejską. Wyrok sądu apelacyjnego usunął tę niespójność poprzez zastosowanie unijnych bezpośrednio skutecznych zasad przewidzianych w art.107 ust.1 i 108 ust.3 TFUE oraz zasady pierwszeństwa prawa unijnego.
37. W świetle powyższych argumentów Komisja uważa, że skarga kasacyjna powinna zostać oddalona. Wskazujemy ponadto na naszą gotowość uczestnictwa w rozprawie przed Izbą Cywilną SN.
38. Komisja przypomina również o obowiązku Sądu Najwyższego zwrócenia się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym na podstawie art.267 ust.3 TFUE w przypadku wątpliwości co do interpretacji prawa unijnego w niniejszej sprawie.

Pełnomocnicy Komisji